

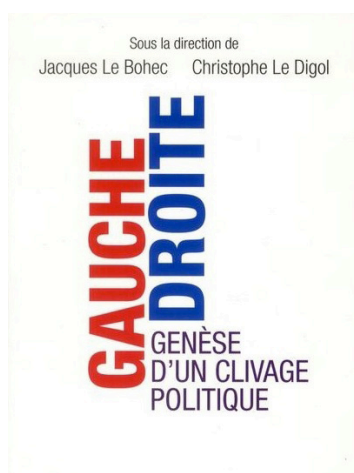
Nyhedsbrevet #50

Redaktør: Carsten Sestoft

Højre/venstre-skellets historie

Jacques Le Bohec & Christophe Le Digol (red.): *Gauche-droite: Genèse d'un clivage politique*. Paris: Presses universitaires de France (PUF), 2012

At betragte det politiske skel mellem højre og venstre som genstand for en historisk analyse snarere end som analytiske kategorier til at forstå og ordne politiske fænomener på er så indlysende et analytisk forehavende, at det er forbavsende, at det tilsyneladende ikke er lykkedes nogen at komme på ideen før nu. Hvor godt projektet er lykkedes i denne antologi med 17 bidrag, kan jeg ikke udtale mig om, men selve ideen er værd at overveje, især i vore dage, hvor 'venstreorienteret' i de ekskommunistiske lande i Østeuropa synes at betegne ekskommunister, som gerne vil gendanne så meget som muligt at kommunismen – og formentlig især deres egen samfundsmæssige dominans – som muligt og derfor lige så vel kunne betegnes som reaktionære.

Video med Foucault fra 1981

Blandt de utallige interessante bognyheder, konferencannonceringer, lister med links over Bourdieus publikationer om forskellige emner og andet godt på bloggen *Pierre Bourdieu un hommage* var der 25. januar

2013 lagt en video med et 37 minutter langt interview med Foucault fra 1981 i anledning af hans her i 2013 udgivne forelæsninger i Louvain, *Mal faire, dire vrai. La fonction de l'aveu en justice* ("Gøre ondt, tale sandt. Tilståelsens funktion i rettergang"). I interviewet optræder Foucault indledningsvist sit intellektuelle projekt som en måde at forholde sig til det felt, han trådte ind på i 50'erne: en positionering i forhold til fænomenologien, marxismen og den historiske epistemologi. Det er ikke alene oplysende og interessant, men også sublimt morsomt, fordi Foucault med et lumsk grin tillader sig et par i øvrigt helt relevante giftigheder om fænomenologien og marxismen, eksempelvis når han siger om fænomenologien, at den så sin opgave som analysen af det konkrete: "Det er helt sikkert, at man i den henseende kunne være en lille smule utilfreds, fordi det konkrete, som fænomenologien henviste til, var en lille smule akademisk og universitært" – men man skal nok se Foucaults mimik imens for at kunne se det sjove. Der er link på siden til den i 1988 udgivne transkription af interviewet, som nu ligger på [persee.fr](http://pierrebourdieuunhommage.blogspot.dk/2013/01/en-ligne-trois-entretiens-avec-michel.html).

<http://pierrebourdieuunhommage.blogspot.dk/2013/01/en-ligne-trois-entretiens-avec-michel.html>

Citat

I lejelejligheden i Durchlaßstrasse skal børnene tage skoene af og lege på strømpefødder, fordi de bor ovenpå husejeren. De har kun lov til at hviske og vænner sig i dette liv aldrig mere af med at hviske. I skolen siger læreren til dem: Man skulle slå jer, til I åbner munden. Slå ... De indretter sig tavse mellem bebrejdelsen for at være for larmende og bebrejdelsen for at være for lavmælte.

– Ingeborg Bachmann, "Jugend in einer österreichischen Stadt" (i *Das dreißigste Jahr*, 1961)

Tysk film om Bourdieu og distinktionen

Die feinen Unterschiede und wie sie entstehen – Pierre Bourdieu erforscht unseren Alltag

Film af Hans Dieter Zimmermann og Peter de Leuw, 1983 (ca. 43 min.)

Under sommerens årlige kongres for middelalderhistorikere i Leeds kobede jeg en aften af virvaret ved at surfe på youtube. Her faldt jeg over en fin lille film fra starten af 80erne om Bourdieus analyser af kulturel smag og social position i den på det tidspunkt nyligt udkomne *La distinction*. Filmen blander velformidlede forklaringer på bogens hovedpointer med samtale med en meget veloplagt Bourdieu selv. Idag – 30 år efter – er mange af argumenterne og begreberne i *La distinction* som bekendt blevet populariseret, vulgariseret og sendt i cirkulation i alle mulige og umulige sammenhænge, men filmen viser meget godt, hvor originalt og banebrydende et værk det var og blev opfattet som, da det kom frem. I filmen taler Bourdieu bl.a. om de intellektuelles rolle, deres modstand mod at objektivere sig selv og deres naivitet ("den der gør sig bevidst om sin egen plads i det sociale rum, har en vis frihed; den der tror sig frit svævende, har ingen frihed"); han taler også om sociologien som redskab til at overvinde sin egen anti-intellektualisme, om 68-oprørets årsager i uddannelsessystemets forandring, om forholdet mellem teori og praksis ("det generelle perspektiv er generalsperspektivet"), om relationen mellem Marx, Weber og Durkheim og om sin beundring for og intellektuelle slægtskab med Norbert Elias. - Kim E.

<http://www.youtube.com/watch?v=gQSYewA03BU>

Ethos-rapporter til download fra www.hexis.dk

I foreningen Hexis' elektroniske arkiv findes ph.d.- og specialeafhandlinger, artikler, arbejdsrapporter, noter, audio-optagelser af foredrag m.v., alt sammen til fri downloading (<http://www.hexis.dk/artikler.html>). Senest er følgende rapporter fra den Uppsala-baserede forskergruppe ESEP: Ethos in Society, Education and Practices blevet lagt op:

Callewaert, S. (2005): Utdanningsforskning som vetenskap och som professionens kunskap/Uddannelsesforskning som videnskab og som professionsviden (ESEP: Ethos in Society, Education and Practices Rapport nr 1)

Lundin, S. (2005): Korrespondensanalys. Rapportering från en kurs – med förord av Karin-Anna Petersen (ESEP: Ethos in Society, Education and Practices Rapport nr 4)

Lundin, S. & Petersen, K. A. (2005): Rekrytering till omvårdnadsutbildningar i Sverige 1993 – 2003. OM-OM-projektet: Sjuksköterskeutbildningar: Rekrytering och yrkesidentitet under omstrukturering (ESEP: Ethos in Society, Education and Practices Rapport nr 2)

Kritisér Bourdieu og vind 100.000 norske kroner

Av Donald Broady

I Morgenbladet (www.morgenbladet.no) tillkännager den populäre norske komikern Harald Eia tillsammans med sociologen Jon Elster att de utlyser en tävling. Eia satsar av egna pengar hundra tusen norska kronor i pris till den som lyckas vederlägga Elsters kritik av Bourdieus *La distinction*. På fotot som beledsagar artikeln ligger prispengarna i hundralappar i en öppnad attachéväska på bordet mellan de två herrarna som har var sitt glas Chablis i handen. Uppgiften för de tävlande är att visa att Elster hade fel i sin välbekanta över trettio år gamla kritik av *La distinction* (Jon Elster, "Snobs", *London Review of Books*, vol. 3, no 20, November 5, 1981, pp.10-12 (<http://web.archive.org/web/20071124085242/http://www.geocities.com/hmelberg/elster/AR81S.htm>)).

Närmare bestämt ska de tävlande besvara följande två frågor: "(1) Hvordan kan en strategi være ubevisst? (2) Hvordan kan handlinger forklares av sine utilsiktede virkninger? Svarene må knyttes til noen av Bourdieus analyser i *La distinction*."

Segraren utses av en jury bestående av Cathrine Holst, Fredrik Engelstad, Annick Prieur, Aanund Hylland och Bjørn Kvalsvik Nicolaysen. Dock tror inte Elster själv att någon segrare kommer att koras. Ingen Bourdieu närstående har under alla dessa år lyckats visa att jag hade fel, hävdar Elster.

Tävlingen verkar vara ett led i Harald Eias fadermord som inleddes för en månad sedan genom att lät sig intervjuas av Morgenbladet (30 maj). När han en gång i världen var läste sociologi dyrkade han Bourdieu. Nu har han kommit till insikten att dennes teori är ett luftslott. I samma nummer av Morgenbladet, 30 maj, trycktes dessutom en översatt artikel av den amerikanske litteraturvetaren Marco Roth som attackerar kultursociologin i allmänhet och Bourdieu i synnerhet.

Här adresser till de tre nämnda artiklarna:

Alfred Fidjestøl: "Cowboy og bourdieuaner", *Morgenbladet* 30 maj 2013 [Intervju med Harald Eia] http://morgenbladet.no/boker/2013/cowboy_og_bourdieuener#.Uc6sKG1c3Z5

Marco Roth: "For mye sosiologi", *Morgenbladet* 30

maj 2013 http://morgenbladet.no/boker/2013/for_mye_sosiologi#.Uc6qyG1c3Z4

Alfred Fidjestøl: "Elsters utfordring", *Morgenbladet* 28 juni 2013 [Intervju med Harald Eia och Jon Elster som här annonserar sin tävling] http://morgenbladet.no/samfunn/2013/elsters_utfordring#.Uc6rgm1c3Z4

På Morgenbladets sajt finns också en hel del ytterligare inlägg från andra som blandat sig i debatten.

Lustigt att ett meningutbyte om Bourdieu brutit ut i Norge. Ännu har inget motsvarande förekommit i Sverige. Kanske en komiker med förmåga att hantera media behövs för att skapa en sådan debatt, som dock i den norska tappningen blivit lite konstig. De som attackerar Bourdieu vill uppenbarligen helt olika saker. Harald Eia har halkat in på biologi och genetik och tror inte längre på sociologiska förklaringar utan på fysiologiska. Marco Roth påstår att smaksociologin blivit allmän egendom, vilket han beklagar eftersom följden blivit en "sociologisk livsstil": människor tolkar allt i termer av kulturellt kapital och kulturella fält och glömmer bort sådant som estetiska värden vilka är oberoende av alla sociala förhållanden. (Diagnosen är föga övertygande – visst är det väl andra tankeströmningar än Bourdieus som erövrat världen? – men förmodligen vill Roth utdela en smocka till motståndare inom miljöer där han själv är placerad, nämligen literature, cultural studies o. likn. i USA). Och Jon Elster upprepar att Bourdieus ståndpunkter är oförenliga med Elsters egen variant av metodologisk individualism och rational choice-teori. Vilket inte kan förnekas.

Tydligt är att måltavlan inte är Bourdieu-traditionen som sådan. I någon liten mån fall handlar debatten om begränsningar som onekligen fanns i de tidiga undersökningarna och i boken *La distinction*. Men oftast har kritiken inget att göra med vad Bourdieu och efterföljarna åstadkommit - forskningsarbetet, begreppen, metoderna, resultaten – utan riktas snarare mot hur Bourdieus vokabulär används i seminarierummen och kulturlivet i dag.

